

Antopäivä

Päätösnumero

3.8.2011

11/0479/2

Diaarinumero

00246/11/6101

ASIA

Toimeentulotukivalitus

Muutoksenhakija[REDACTED]
Asiamies: [REDACTED]**Päätös, josta valitetaan**[REDACTED] kaupungin perusturvalautakunta
19.1.2011 § 5

Viranhaltija oli 2.11.2010 hylännyt muutoksenhakijan toimeentulotukihakemuksen marraskuulle 2010 tulojen vuoksi.

Muutoksenhakijalle oli tehty toimeentulolaskelma marraskuulle 2010, jossa tulona oli huomioitu työmarkkinatuki 487,84 euroa, asumistuki 345,80 euroa, lapsilisä 146,60 euroa, [REDACTED] ennakkokorvaus 1 500 euroa, elatus-tuki 139,54 euroa ja vakuutusyhtiön korvaamia sairauskuluja yhteensä 80,55 euroa, jotka oli huomioitu heinäkuun laskelmassa menona. Menoina on huomioitu perusosat 680,44 euroa, vuokra 490,44 euroa, vesimaksu 22,00 euroa, sähkölasku 30,53 euroa, kotivakuutus/kk x 3 kk 21,75 euroa ja lapsen harrastusmeno 80 euroa. Laskelman ylijäämä oli ollut 1 375,61 euroa.

Muutoksenhakijan tytär [REDACTED] oli ollut auto-onnettomuudessa 9.6.2010 ja [REDACTED] oli 13.9.2010 myöntänyt hänelle ennakkokorvausta 2 475,56 euroa. Tieto vakuutuskorvauksesta on saatu vasta marraskuussa. Korvauksesta oli huomioitu vähennyksenä hoitotuki 683,70 euroa, vaatelisä 87,62 euroa ja sairauskorvaukset. Tulona laskelmaan oli huomioitu 1500 euroa.

Viranhaltija oli 30.12.2010 tehnyt marraskuulle korjauslaskelman. Laskelmaa oli muutettu niin, että [REDACTED] oli huomioitu vakuutuskorvauksesta tulona perusosan verran, koska toimeentulotukilain 12 §:n mukaan varoina

OsoiteKauppalankatu 43 C, PL 401
45100 KOUVOLA**Puhelinvaihte**0100 86330 (lisämaksuton)
01036 42300**Telekopio**

01036 42350

Sähköposti

kouvola.hao@oikeus.fi

otetaan huomioon henkilön ja perheenjäsenten toimeentulotukea myönnettäessä käytettävissä olevat varat. Varoina ei kuitenkaan oteta huomioon alle 18-vuotiaan lapsen varoja siltä osin kuin ne ylittävät hänen osaltaan 7 ja 7 c §:n menot. [REDACTED] maksua ei korjauslaskelmassa huomioitu menona. Laskelman osoittama ylijäämä 162,14 euroa huomioidaan joulukuun tulona.

[REDACTED] Perusturvalautakunnan yksilöjaosto on hylännyt muutoksenhakijan oikaisuvaatimuksen. Muutoksenhakija oli vaatinut toimeentulotukipäätöstä oikaistavaksi siten, että [REDACTED] saamaa vakuutusyhtiön ennakkokorvausta ei huomioida tulona, vuokra otetaan kokonaisuudessaan huomioon menona ja sairauskorvauksia ei lasketa tuloksi.

[REDACTED] saama ennakkokorvaus on tarkoitettu käytettäväksi [REDACTED] onnettomuudesta aiheutuvaan kuntoutukseen eikä säästettäväksi itsenäistymisvaroiksi. [REDACTED] tilin saldo 3 771,42 euroa osoittaa, ettei menoja ole ollut. Tällä perusteella voidaan huomioida vain [REDACTED] perusosan verran tulona tilin varoista.

Toimeentulotukilain 7 b §:n mukaan asumismenot otetaan huomioon tarpeellisen suuruisina muina perusmenoina perustoimeentulotukea myönnettäessä. Kunnilla on oikeus harkita asumismenojen tarpeellista suuruutta. [REDACTED] sosiaalipalvelutoimiston linjauksen mukaan kahden hengen vuokratto on 490 euroa kuukaudessa.

[REDACTED] on korvannut [REDACTED] sairauskuluja yhteensä 80,55 euroa, joten toimeentulotukilain 8 §:n mukaan on perusteltua huomioida sairauskulut tulona, koska muutoin kulut korvattaisiin ensin toimeentulotukena ja toiseen kertaan vakuutusyhtiön korvauksena.

Valituksessa esitetyt vaatimukset

[REDACTED] perusturvalautakunnan päätös tulee kumota. [REDACTED] saamaa vakuutuskorvausta ei tule ottaa tulona huomioon. Toimeentulotukea tulee aiemman päätöksen mukaisesti myöntää balettimaksuun. Vuokra on otettava kokonaisuudessaan menona huomioon.

Hallinto-oikeuden tulee velvoittaa [REDACTED] kaupunki korvaamaan muutoksenhakijan oikeudenkäyntikulut, 345 euroa viivästyskorkoineen.

Perusteet

[REDACTED] on loukkaantunut liikenneonnettomuudessa ja saanut sen vuoksi korvauksia vakuutusyhtiöltä. Lautakunta perustelee vakuutuskorvausten huomioimista lapsen tuloina muun muassa Korkeimman hallinto-oikeuden päätöksellä 1512.1999/4117. Päätös on tehty yli kymmenen vuotta sitten eikä ole sovellettavissa nykypäivään. Kyseinen tapaus on ollut yksittäistapaus ja sen jälkeen lainsäädäntö on muuttunut moneen kertaan. Huomioon tulee ottaa muun muassa lapsen etu asiassa ja laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista.

Vakuutusyhtiön korvaus on tarkoitettu korvaamaan myös muita kuluja kuin suoraan aiheutuneita aineellisia kustannuksia. Korvauksella on tarkoitus hyvittää lapselle hänelle kolarista aiheutunutta kipua, (pysyvää) haittaa ja mielipa-

haa, eli henkistä kärsimystä kuten asia vahingonkorvauslaissa on ilmaistu.

Toimeentulotuesta annetun lain 8 §:n mukaisesti: "Menoja ei oteta huomioon toimeentulotukeen oikeuttavina siltä osin kuin ne korvataan tai niitä vastaava etuus saadaan muulla perusteella". Vakuutusyhtiö korvaa [REDACTED] lääke- ja hoitokuluja. Noita kuluja ei oteta menoina huomioon kun toimeentulotuen tarvetta lasketaan. Vakuutusyhtiö korvaa myös kärsimyksiä. Kärsimyksille on tosin vaikea asettaa hintaa ja tässäkin tapauksessa lopullinen hinta selviää vasta kun lapsen tila vakiintuu.

Vahingonkorvauksen tarkoituksena ei voi olla, että toimeentulotukea saavan perheen lapsi kustantaisi sillä oman elatuksensa. Vahingonkorvaus on tarkoitettu nimenomaisesti korvaamaan vahinkoja ja kärsimyksiä eikä kyseisiin menoihin ole mahdollista saada toimeentulotukea.

Toimeentulotukilain 11 §:ssä on säädetty siitä, mitkä tulot pitää jättää ottamatta huomioon kun toimeentulotuen tarvetta lasketaan. [REDACTED] saama vakuutuskorvaus on mahdollista jättää huomioimatta rinnastamalla se 11 §:n 2 momentin 5 kohdan mukaisiin etuuksiin.

Se, että tällainen tulo otetaan lapsen tulona huomioon, sotii yleistä oikeustajua vastaan. Jokaisella tulee sosiaalisesta ja taloudellisesta asemastaan huolimatta olla oikeus saada omaan vapaaseen käyttöönsä saamansa vahingonkorvaukset, jolloin niitä voi oman harkinnan mukaan käyttää olonsa parantamiseen. Jos lapsen saama vakuutuskorvaus otetaan tulona huomioon, se vie lapselta käytännössä oikeuden saada hänelle maksettavaksi tarkoitettu vahingonkorvaus. Hallinto-oikeuden tulee todeta, että olisi lapsen kannalta epäoikeudenmukaista ja kohtuutonta, että hän perheensä taloudellisen tilanteen vuoksi joutuisi elättämään itsensä vahingonkorvauksilla, jotka on maksettu nimettyyn tarkoitukseen eikä peruselantoa varten.

Balettimaksu on otettava huomioon, koska sen huomioimiseen ei ole vaadittu muutosta. Perheen vuokra on, etenkin tyttären tilanne huomioiden, kohtuullinen paikkakunnan vuokratason nähden. Vaikka vuokran katsottaisiin olevan hieman tavanomaista korkeampi, se ei kokonaistilanne huomioon ottaen ole niin suuri, että sitä ei voitaisi kokonaisuudessaan maksaa toimeentulotuella. Toimeentulotuesta annetussa laissa on nimenomaan säädetty, että asumiskustannuksina tulee ottaa huomioon vähintään asumistukilain mukaiset asumiskulut. Suuremmat kulut tulee ottaa huomioon, jos siihen on erityinen syy kuten se, että tuensaaja ei voi saada edullisempaa asuntoa. Kelan normin mukaan kuitenkin 565 euron kuukausivuokra kahden hengen taloudessa (aikuinen + lapsi) on [REDACTED] alueella kohtuullinen vuokran määrä ja asumistukea laskettaessakin se otetaan kokonaisuudessaan huomioon.

Asian käsittely ja selvittäminen

[REDACTED] kaupungin perusturvalautakunta on antanut lausunnon.

Muutoksenhakija on antanut vastaselityksen. Oikeudenkäyntikulut vastaselityksen laatimisen osalta ovat 202,50 euroa.

HALLINTO-OIKEUDEN RATKAISU

Hallinto-oikeus hylkää valituksen ja oikeudenkäyntikulujen korvaamista koskevan vaatimuksen.

Perustelut

Sovellettavat säännökset

Toimeentulotuesta annetun lain 6 §:n mukaan toimeentulotuen määrä on tämän lain mukaan määriteltyjen menojen sekä käytettävissä olevien tulojen ja varojen erotus. Tulot ja varat otetaan huomioon ensin 7 §:ssä tarkoitettua perustoimeentulotukea myönnettäessä.

Saman lain 7 §:n mukaan perustoimeentulotukea myönnettäessä otetaan huomioon perusosalla katettavat menot (perusosa) sekä muut perusmenot, sen mukaan kuin jäljempänä erikseen säädetään.

Saman lain 7 a §:n mukaan perusosalla katettaviin menoihin kuuluvat ravintomenot, vaatemeno, vähäiset terveydenhuoltomenot sekä henkilökohtaisesta ja kodin puhtaudesta, paikallisliikenteen käytöstä, sanomalehden tilauksesta, televisioluvasta, puhelimen käytöstä ja harrastus- ja virkistystoiminnasta aiheutuvat menot sekä vastaavat muut henkilön ja perheen jokapäiväiseen toimeentuloon kuuluvat menot.

Saman lain 7 b §:n 1 kohdan mukaan perusosalla katettavien menojen lisäksi muina perusmenoina otetaan tarpeellisen suuruisina huomioon asumistukilain (408/1975) 6 §:ssä tarkoitettut asumismenot.

Saman lain 11 §:n mukaan 1 momentin mukaan tuloina otetaan huomioon henkilön ja perheenjäsenten käytettävissä olevat tulot. Saman pykälän 2 momentin 2 kohdan mukaan tuloina ei kuitenkaan oteta huomioon alle 18-vuotiaan lapsen säännöllisiä tuloja siltä osin kuin ne ylittävät hänen osaltaan 7 ja 7 c §:n nojalla huomioon otettavat menot.

Saman lain 12 §:n 1 momentin mukaan varoina otetaan huomioon henkilön ja perheenjäsenten toimeentulotukea myönnettäessä käytettävissä olevat varat. Saman pykälän 2 momentin 3 kohdan mukaan varoina ei kuitenkaan oteta huomioon alle 18-vuotiaan lapsen varoja siltä osin kuin ne ylittävät hänen osaltaan 7 ja 7 c §:n nojalla huomioon otettavat menot.

Vakuutuskorvaus

Muutoksenhakijan tytär [REDACTED] oli joutunut kesällä 2010 liikenneonnettomuuteen, jonka johdosta [REDACTED] oli 13.9.2010 maksanut hänelle 2 475,56 euron ennakkokorvauksen tilapäisestä haitasta. Ennakkokorvauksesta oli korjauslaskelmassa 30.12.2010 huomioitu tulona vain perusosan verran eli 262,99 euroa. Laskelma oli ylijäämäinen 162,14 euroa.

Toimeentulotuki on sosiaalihuoltoon kuuluva viimesijainen taloudellinen tuki. Toimeentulotuen avulla turvataan henkilön ja perheen ihmisarvoisen elämän kannalta vähintään välttämätön toimeentulo. Toimeentulotukea myönnettäessä tuloina otetaan huomioon henkilön ja perheenjäsenten käytettävissä olevat tulot. Perheen tyttärelle [REDACTED] suoritettu vakuutuskorvaus on perheen

käytettävissä olevaa tuloa, joten siitä on voitu toimeentulotukilaskelmassa ottaa tulona huomioon [REDACTED] perusosan suuruinen määrä 262,99 euroa.

Balettikoulun maksu

Virkistys- ja harrastustoiminnasta aiheutuneet menot kuuluvat lähtökohtaisesti perusosalla katettaviin menoihin. 80 euron balettimaksu on voitu jättää toimeentulolaskelmassa huomioimatta menona, koska se voidaan suorittaa myös [REDACTED] saamasta vakuutuskorvauksesta.

Asumismenot

Toimeentulotuesta annetun lain 7 b §:n mukaan asumismenot otetaan huomioon tarpeellisen suuruisina. Tämä oikeuttaa kunnan harkitsemaan toimeentulotukea myönnettäessä hyväksyttävien asumismenojen suuruutta. Kelan asumistuen myöntämisen yhteydessä käyttämällä vuokratasomäärittelyllä ei ole asiassa merkitystä. Asumismenojen tarpeellisuutta harkittaessa otetaan huomioon asunnon koko ja laatu suhteessa perheen kokoon ja tarpeisiin sekä kohtuullista asumistasoa vastaava kustannustaso paikkakunnalla. Tarveharkintaan vaikuttaa myös se, onko kunnassa saatavilla kohtuuhintaisia asuntoja. Toimeentulotukiasiakkaalle on myös annettava riittävä aika hakeutua edullisempaan asuntoon ennen kuin asumismenot voidaan ottaa tukea myönnettäessä kohtuullistettuna huomioon. Halu asua tietyllä alueella ei ole riittävä peruste luopua asumiskulujen kohtuullistamisesta.

Muutoksenhakijan asunnon vuokra on 565 euroa kuukaudessa, kun [REDACTED] kaupungin sosiaalitoimiston hyväksymä kahden hengen talouden maksimi-vuokra on 490 euroa kuukaudessa. Muutoksenhakijan asumiskulut ylittävät kohtuullisena pidettävät asumiskulut 75 eurolla. Perusturvalautakunnan lausunnon liitteenä olleen asiakertomuksen mukaan muutoksenhakijan kanssa on kesällä 2010 keskusteltu kaupungin toimeentulotuessa käyttämästä kohtuullisesta vuokratasosta, mutta muutoksenhakija ei ole ollut halukas muuttamaan. Perusturvalautakunta on voinut ottaa muutoksenhakijan asumismenot huomioon kohtuullisen suuruisina.

[REDACTED] kaupungin perusturvalautakunnan päätöstä ei ole syytä muuttaa.

Oikeudenkäyntikulut

Hallintolainkäyttölain 74 §:n mukaan 1 momentin mukaan asianosainen on velvollinen korvaamaan toisen asianosaisen oikeudenkäyntikulut kokonaan tai osaksi, jos erityisesti asiassa annettu ratkaisu huomioon ottaen on kohtuutonta, että tämä joutuu pitämään oikeudenkäyntikulunsa vahinkonaan. Mitä tässä pykälässä ja 75 §:ssä säädetään asianosaisesta, voidaan soveltaa myös päätöksen tehneeseen hallintoviranomaiseen.

Asiassa annettu ratkaisu huomioon ottaen ei ole kohtuutonta, että muutoksenhakija pitää oikeudenkäyntikulunsa vahinkonaan.

Sovelletut oikeusohjeet

Perusteluissa mainittujen lisäksi
Toimeentulotuesta annetun lain 1 §, 2 §, 7 b §

MUUTOKSENHAKU

Toimeentulotuesta annetun lain 24 §:n 1 momentin ja sosiaalihuoltolain 49 §:n 2 momentin mukaan tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus saman pykälän 3 momentissa mainitulla perusteella myöntää valitusluvan.

Selostus valitusluvan myöntämisen edellytyksistä ja hakumenettelystä on liitteenä (VO6).

Asian ovat ratkaisseet hallinto-oikeuden jäsenet Helena Asikainen ja Taina Pyysaari (t).

Esittelijä Karoliina Kauhanen

Jakelu**Päätös**

Asiamies: [REDACTED]
[REDACTED]
saantitodistuksin

Jäljennös

[REDACTED] kaupungin perusturvalautakunta

AKK/SP